

# Faktaark

# Land-for-land rapportering

Mars 2021

## Problemet: Store selskap som flytter overskudd til skatteparadis

Ledende skatteøkonomer (Zucman mfl.) anslår at stater frarøves 1.800 mrd kroner i skatteinntekter fordi flernasjonale konsern flytter overskudd til skatteparadis. Utviklingsland taper mest, sett opp mot størrelsen på landenes statsbudsjetter.

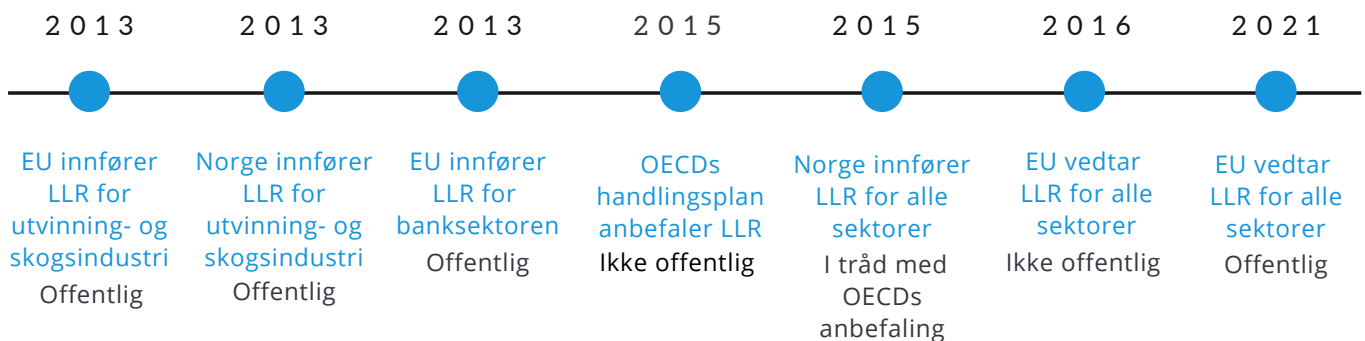
Overskuddsflytting er vanskelig å avdekke når selskap ikke oppgir hvor stor økonomisk aktivitet de har i hvert enkelt land. Denne informasjonen er som regel skjult for både skattemyndigheter og offentligheten.

## Løsningen: Krav om rapportering

Land-for-land-rapportering (LLR) betyr at flernasjonale konsern må oppgi nøkkeltall som inntekter, skatt, kostnader og antall ansatte for hvert land de opererer i.

LLR er et kraftfullt verktøy for å avdekke overskuddsflytting og holde flernasjonale selskap ansvarlige for sin skattebetaling og -praksis.

## Milepæler



## Flere typer LLR

Det politiske arbeidet for å få på plass krav om LLR har gått langs flere spor. Derfor finnes det flere typer slik rapportering. De første versjonene gjaldt kun selskap i utvinningsindustrien, som gruve- og oljeselskap. EU, USA og Norge har pålagt en enkel versjon av LLR-rapportering for denne sektoren. OECD har utviklet en type LLR for svært store selskap, i alle sektorer, som har blitt implementert i flere land.

## OECD

Da Tax Justice Network la frem LLR-standaren i 2003 ble den ikke godt mottatt av OECD. En utvannet versjon ble likevel inkludert i OECDs handlingsplan mot overskuddsflytting (BEPS). Her anbefales deltagerlandene å innføre LLR som skal oppgis til skattemyndighetene i landet der konsernets morselskap holder til.

## EU

EU har implementert offentlig tilgjengelig LLR for banksektoren og har vedtatt å innføre offentlig LLR for alle sektorer.

## Kommune-Norge

Etter oppfordring fra sivilsamfunn har Sør-Varanger blitt en skatteparadis-fri kommune (2020). Dette vil si at kommunen krever utvidet LLR fra selskap som det gjøres større innkjøp fra. Også andre kommuner har vedtatt intensjoner om å bli skatteparadisfri.

## Hvordan kan LLR bli bedre?

**Inkluder alle selskap.** Selskap som har mindre enn 6,5 milliarder kroner i globale inntekter er unntatt LLR-rapportering. Svært mange store selskap får vi dermed ikke slik informasjon fra. Et eksempel er selskapet Jumia, som er Afrikas kanskje mest kjente hjemmeside for netthandel. Selskapets globale inntekt var på 1,3 mrd. kr. i 2019, og dermed langt under terskelbeløpet for rapportering.

**Offentliggjøring.** Frem til EU vedtok offentlig LLR for alle selskap februar 2021, har offentlig LLR kun eksistert for enkelte sektorer. OECD sin standard er fortsatt ikke offentlig – her skal selskapene rapportere til sine skattemyndigheter, som igjen informasjonen med andre land. Utviklingsland får i praksis sjelden tilgang til opplysningene. Offentliggjøring er svært viktig for at sivilsamfunn, journalister, investorer og forskere skal kunne gjøre analyser og holde selskapene ansvarlige. OECD har fra 2020 gjort aggregerte tall tilgjengelig for forskere.

**Inkluder skatteparadis.** I flere typer LLR er det ikke krav om rapportering fra land der selskapet kun har såkalte «støttefunksjoner», som typisk er plassert i skatteparadis. Dette undergraver hensikten med LLR-rapportering fordi mesteparten av overskuddsflytting skjer nettopp ved bruk av skatteparadis.

**Standardisering.** For at informasjonen skal være mulig å sammenligne bør LLR være standardisert. Et forslag til en robust standard er utviklet av den uavhengige organisasjonen Global Reporting Initiative (GRI). Publish What You Pay (PWYP) har utviklet "Utvidet LLR", som blant annet krever at rapporterte tall knyttes opp mot revidert årsregnskap.

## Hvor kan jeg lære mer?

- [www.taxjustice.no](http://www.taxjustice.no) har flere artikler og ressurser tilgjengelig
- På [www.åpenhet.no](http://www.åpenhet.no) finner du blogginnlegg om LLR
- På [www.pwyp.no](http://www.pwyp.no) kan du lese mer om "Utvidet LLR"



taxjusticenorge



TJNNorge

Julie Kristine Wood  
Politisk Rådgiver  
[info@taxjustice.no](mailto:info@taxjustice.no)  
[www.taxjustice.no](http://www.taxjustice.no)

